

เทศน์เช้า วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๖

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากด อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ศาสนาพุทธสอนให้เชื่อเรื่องกรรม กรรมคือการกระทำ เวลาเราเกิดขึ้นมานี้ เราเกิดจากกรรม เวลาการจะทำการสิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้นจากเจตนา เจตนาฝังลงที่ใจ จะรู้หรือไม่รู้มันฝังลงที่ใจทั้งหมด ถึงไม่รู้ถ้าเวลาคิดไป เห็นไหม ว่าเวลาทำเพราะไม่รู้มันก็เป็นกรรม แต่เวลาทำเพราะรู้เจตนา เห็นไหม มันยังกรรมหนักเข้าไปใหญ่ มันเข้าไป แต่ถ้าเป็นกรรมดีมันก็ให้บุญกุศลเป็นสิ่งที่ดี เราเกิดขึ้นมานี้ เกิดเป็นพ่อเป็นแม่เป็นลูกกัน เห็นไหม เกิดมาตามสายเลือด นี่กระแสของกรรม

ถ้าเราเกิดขึ้นมาตามกระแสของกรรม เราเกิดขึ้นมาแล้วนี้ ลูกพ่อแม่มีกรรมร่วมกันมา เกิดขึ้นมาถ้ามีความประสบความสำเร็จก็มีความสุขใจมาก เวลาลูกเกิดขึ้นมา เล็ก ๆ นี้ เห็นไหม จะมีความสุขใจมากเลย แต่เวลาโตขึ้นมา เขาก็เป็นตัวของเขาเองมากขึ้น ๆ เพราะอะไร? เพราะเขาเองก็มีหัวใจของเขา เราเกิดขึ้นมานี้ เขาเกิดขึ้นมาจากเรา เราก็ปรารถนาสิ่งใด ๆ นี้ความผูกพัน เห็นไหม ความผูกพันมาก ความลึกล้ำมาก เพราะอะไร? เพราะกระแสของกรรม

เวลาทำบุญกุศลจะต้องอุทิศส่วนกุศลให้ถึงกัน นี่เวลาเราอุทิศส่วนกุศลให้เจ้ากรรมนายเวร ส่วนนี้เป็นโดยโลกที่เขาเห็นกันใจ โลกนี้เห็นว่าเกิดเป็นพ่อเป็นแม่เป็นลูกกัน เกิดเป็นญาติโกโหติกา นี่สิ่งนี้ผูกพันหัวใจด้วยกัน แต่ตามหลักศาสนา เห็นไหม ว่าสัตว์โลกที่เกิดขึ้นนี้ ในโลก ในสามโลกชาตุนี้นี้ไม่เคยเป็นญาติกันไม่มีเลย กระแสของกรรมนี้มันจะเกิดมามาหาศาลเลย

คนเราเกิดมาโดยญาติกัน ญาติโดยสายเลือดอย่างหนึ่ง ญาติโดยธรรมอย่างหนึ่ง เพราะคนเกิดมามีปากมีท้องเหมือนกัน คนเกิดมามีทุกข์มียากเหมือนกัน ความเสมอภาคเสมอภาคกันตรงนี้ ใจ ตรงที่เกิดมาเหมือนกัน แต่หัวใจนี้มันจะหนักเบาอีกต่างกัน ต่างกันเพราะการประพฤติปฏิบัติ พระพุทธเจ้าถึงสอนให้เห็นปัจจุบันธรรม

ถ้าเห็นปัจจุบันนี้มันจะแก้ปัจจุบันได้ แล้วพอแก้ปัจจุบันได้จะไม่สงสัยในอดีตอนาคตเลย เพราะอดีตอนาคตนี้สืบออกไปปัจจุบัน เห็นไหม อดีตสืบทอดมานี้ เพราะเราสร้างอดีตมาดี เราถึงได้เกิดมานะ เราเกิดตายในชีวิตหนึ่ง เรามองไปที่สัตว์สิ อย่างพวกแมลงนี่ เขา ๗ วันตาย ๆ แล้วเกิด ทบชีวิตของเราสิ ๑๐๐ ปีของเราโดยประมาณ แล้วเขาเกิด ๗ วันตายนี้ ในชีวิตของเรา ๑ ภพของเราคือเกิดหนึ่งนะ เขาเกิดก็หน เขาเกิดสภาวะนั้นก็หน

สิ่งที่มีชีวิตเป็นสภาวะนั้นหมด ถ้าเราจะค้านว่ามันเป็นไปไม่ได้ คนก็คือคน สัตว์ก็คือสัตว์ มันเกิดเหมือนกัน มันมีความสุขความทุกข์เหมือนกัน สัตว์ทุกตัวเกิดขึ้นมาปรารถนาความสุข ไม่ปรารถนาความทุกข์ อย่างสัตว์ เห็นไหม เขาต้องการอ้อมปากอ้อมท้องของเขา เขาอยู่ของเขาตาม สัญชาตญาณของเขาเท่านั้น เพราะเขาไม่มีสมอง

แต่เขาก็ทำคุณงามความดีของเขาได้ สัตว์บางตัวเราเลี้ยงสิ อย่างเลี้ยงสุนัขนี้ บางตัวนิสัยดี บางตัวนิสัยไม่ดี ทำไมมันเป็นแบบนั้นล่ะ นี่บางตัว เห็นไหม มันประจบ มันทำคุณงามความดีของมัน มันทำเพื่อมัน เห็นไหม ใจของคน ใจของสัตว์ ทุกดวงต้องการความสุข เกลียดความทุกข์ ทั้งหมดเลย แต่เพราะสภาวะกรรมมันบังคับให้เกิดไป

สภาวะกรรม กรรมที่เราสร้างขึ้นมานี้ไม่สูญเปล่านะ ทำดีต้องได้ดี ทำชั่วต้องได้ชั่ว แล้วเราต้องเชื่อในหลักของศาสนา เพราะเราเชื่อตัวเราเองไม่ได้ ความดีของใครล่ะ ความดีของโจร ความดีของพวกจีปสัน เห็นไหม ถ้าเขาจีปสันประสบความสำเร็จนั่นคือความดีของเขา นี่มีฉันทิภูมิมิจฉันทิภูมิจึงเขาคิดของเขาแล้วว่าเป็นความดีของเขา เราถึงต้องมีศีลธรรมไป

ศีลคือไม่เบียดเบียนกัน เราคิด เห็นไหม เราไม่ลักทรัพย์ เราไม่เบียดเบียนสัตว์โลก เราไม่เบียดเบียนสัตว์ เราไม่ฆ่าสัตว์ ชีวิตเรากจะมียืนยาวขึ้นไป เราปรารถนาสิ่งใดเราก็สม เห็นไหม อยากมีรูปร่างสวยงามต้องมีศีล อยากมีทรัพย์ต้องสละทาน สิ่งนี้เราสละออกไป สิ่งที่เราสละออกไปองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังบอกเลย เวลาท่านตรัสรู้มาแล้วนี้ คนเห็นว่าเพราะเป็นพระพุทธเจ้าถึงได้รับทานมาก ทุกคนต้องอยากถวายทานกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าบอก “ไม่ใช่หรอก”

คูตี ท่านสละชีวิต เห็นไหม สละมาตลอดนะ เวลาเป็นสัตว์ในครั้งก่อนที่ท่านปรารถนา พุทธภูมินี้ เป็นกระต่ายนะ เห็นพราน ๒ คนเขาอยู่ในป่า เขาอดอาหารกัน นี่สละชีวิตนะ โคดเข้า กองไฟเลยเพื่อให้เขากินเนื้อ เพื่อให้เขามีชีวิตรอดไป นี่สละขนาดนั้นมาทุกภพทุกชาติมากมาย มหาศาล นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าย้อนอดีตไปจะเห็นสภาวะแบบนั้นเลย ท่านสละมา ขนาดนั้น เวลาถึงผลที่ท่านได้รับ มันก็เป็นผลของท่านที่ท่านสร้างมา

นี่ก็เหมือนกัน เราสละทาน เราทำขนาดไหน ในสมัยพุทธกาล พระอรหันต์เหมือนกัน บางองค์ เห็นไหม พระอรหันต์แต่ไม่เคยฉันอาหารอิ่มเลย คนเราเกิดมาชาติหนึ่งนะ กินข้าวไม่เคยอิ่ม แม้แต่เมื่อเดี๋ยวเลย ทุกข์ยากขนาดไหน นี่จนเข้าถึงว่าพระสารีบุตรได้ข้าว เห็นไหม ถึงไปหา ไปแก้ ไข ให้ออกข้างหน้าก่อน ให้อยู่ข้างหลังก่อนเขาก็ใส่บาตรหมด ไม่ถึง เวลาให้อยู่ข้างหน้าก่อนเขา ว่าเมื่อวานไม่ถึงข้างหลัง ก็ให้ใส่บาตรก่อน จะเป็นสภาวะแบบนั้น จนพระสารีบุตรสงสารนะ จับ บาตรไว้ บุญกุศลของพระสารีบุตรจับบาตรไว้ ให้นั่นฉันข้าวมือหนึ่งให้ได้อิ่มใจ อิ่มข้าวมือนั้น ท่านก็นิพพานมือนั้นเลย

คนเกิดมานะ แล้วไม่เคยกินข้าวอิ่มแม้แต่เมื่อเดี๋ยว เราคิดสิ มันจะเป็นทุกข์ขนาดไหน นี่แล้ว เป็นพระอรหันต์ด้วย นี่ไง ถึงบอก ถ้าเป็นพระอรหันต์แล้วนี่มันต้องได้บุญสิ ได้ทานสิ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะเป็นพระอรหันต์ ทำไมถึงได้บุญได้ทานมหาศาลเลย คนทำทานมาก แต่ทำไมพระอรหันต์องค์นั้นไม่มีล่ะ? เพราะท่านไม่ได้สร้างของท่านมา แต่ท่านสร้างปัญญาบารมีมา

สิ่งที่ปัญญาบารมี เห็นไหม เวลาเราคิดว่ามันเป็นปัญญา พวกเราเป็นปัญญา เราเป็น ปัญญา โลกจะแข่งขันด้วยปัญญา นี่ปัญญาทางโลกแข่งขันอย่างนั้น แล้วถ้ามีเรานะ มีตัวตนของเรา เราอยากชนะเขา เราก็ต้องมีตัวตนของเรา เราก็เบียดเบียนกัน เราต้องสร้างโอกาสของเรา นี่ความ เบียดเบียนกัน

แต่ปัญญาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ปัญญาเอาชนะตนเอง ปัญญาย้อนกลับ เข้ามาภายในนี้ อันนี้ลึกกลับมหัสจรรย์มาก มหัสจรรย์เพราะอะไร? เพราะใครบ้างที่จะเอาชนะ ตนเองได้ เรานี้เวลาเราทุกข์เรายาก เราไม่พอใจนี้ เราจะเอาสิ่งนี้ออกมาได้อย่างไร สิ่งนี้เวลาเรา

ทุกข์ เห็นไหม ทุกคนปรารถนาความสุข แต่เวลามันเกิดความขัดข้องหมองใจ ทำไมเราไม่สละสิ่งนี้ออกไปได้ละ

นี่กิเลสในใจคนสำคัญมาก สำคัญที่อยู่ในหัวใจของเรา นี่ตัวนี้ตัวต้นของกรรม นี่อนุสัย สิ่ง ที่นอนเนื่องมากับใจ มันอยู่ในใจของเรา ถ้าเราจะเอาชนะตนของเราได้ เราต้องทำความสงบของ ใจเข้ามาก่อน กดถ่วงมัน เราปรับพื้นที่ใจ เราจะทำงานสิ่งใดเราต้องมีพื้นที่ทำงาน นักกีฬาเขาจะ เล่นกีฬากัน เขาต้องมีสนามซ้อม สนามของเราเห็นไหม กาย เวทนา จิต ธรรม

นี่กายกับจิตเป็นสนามของเรา เวลางานของโลก โลกเขาทำงานกันไป เขาต้องประกอบ สัมมาอาชีวะ นั่นงานของเขา งานของนักบวช เห็นไหม งานของผู้เห็นภัย เราไม่ใช่ นักบวช ถ้าเรา มาประพฤติปฏิบัติเราก็เห็นภัยของเรา นี่งานของเราเป็นงานเอาชนะตนเอง สิ่งนี้มันต้องตั้งสติ นี่ เราเดินจงกรมอยู่นะ ดูหลวงปู่มันไปทางเหนือสิ เห็นไหม พวกชาวเขาเขาไปดู

“เดินไปเดินมานี้ หอะอะไร?”

“หาพุทโธ พุทโธหาย”

เขาทำตามของเขา เขาก็ยังได้ความสงบของเขา เราก็เหมือนกัน เราทำกับเรานี้ เราหาพุทโธ ของเรา เราหาใจของเรานะ พุทโธคือผู้รู้ ผู้ตื่นใจ ผู้รู้คือใจของเรา ใจของเรานี้รู้หมดเลย แต่เราไม่รู้ วิชาการ รู้อาชีพ รู้สัมมาอาชีวะ รู้แต่เรื่องภายนอกใจ แต่ไม่รู้เรื่องของตนเอง นักวิชาการขนาดไหน ก็ไม่รู้เรื่องของตนเอง เห็นไหม

นี่ให้จบในพวกแพทย์พวกอะไรนี่เขาก็รู้เรื่องของเขารู้เรื่องร่างกาย แต่เขาก็ไม่รู้เรื่องใจของ ตนเอง เรื่องสรีระเรื่องร่างกายนี้จะรู้หมดเลย โรคอย่างนั้นต้องใช้อย่างนั้น ๆ แต่โรคของใจ ทำไมไม่รู้ละ เพราะหมอทุกคนก็มีความทุกข์ในหัวใจ ความอาลัยอาวรณ์นี้ คนเราเกิดมามีความ ตื่นเต้น มีความพอใจมาก

แต่เวลาจะพลัดพรากจากเราไปนี่ เห็นไหม คนใกล้ตายขึ้นไปนี่ เราจะมีสมบัติ ทุกคนกลัว ตาย ทุกคนไม่อยากไป ทุกคนอยากจะมีชีวิตอยู่ตลอดไป แต่มันเป็นไปไม่ได้ สังขาร องค์กร สมเด็จ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกให้เชื่อกรรมไฉน กรรมคือการกระทำ ทำดีต้องได้ดี ทำชั่วต้องได้ชั่ว แล้วก็เวียนไปตามสภาวะของวิญญู วิญญูนี้เป็นอนิจจัง วิญญูนี้เป็นสิ่งที่แปรสภาพตลอดไป ไม่มีสิ่งใดคงที่ การเกิดก็ไม่คงที่

แต่สิ่งหนึ่ง หัวใจที่มันเป็นสสารธาตุรู้ตัวนี้มันคงที่ เพียงแต่มันแปรสภาพไป มันต้องแปรสภาพไป เพราะรักษาสถานะที่ความรู้มันเข้าไป นี่มันอยู่กับโลกไป มันเวียนไป พอทำถึงจุดหนึ่ง ใจดวงนี้ ใจสิ่งที่ว่าสสารที่เป็นธาตุรู้นี้ สสารของโลกมันแปรสภาพตลอดไป เห็นไหม แปรสภาพแล้วมันเป็นอย่างอื่นตลอดไป เพราะมันแปรสภาพของตัวมันไป

แต่ตัวหัวใจนี้ มันรับรู้ต่าง ๆ คือกรรมดีกรรมชั่วนี้มันรับรู้อยู่ ใจสิ่งนี้แปรสภาพ แต่เนื้อของมันไม่แปร เนื้อของมันคือธาตุรู้มันนั้น ถ้ามันทำบริสุทธิ์ได้ มันจะบริสุทธิ์ได้ นี่ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานใจ ผู้รู้ที่ไม่ตื่น ผู้รู้ที่โดนปกคลุมด้วยอวิชชา คือความไม่รู้สิ่งต่าง ๆ ในตัวมันเอง แต่มันเป็นธาตุรู้อยู่ ผู้รู้เหมือนกัน อวิชชากับวิชชา เห็นไหม นี่ผู้รู้แต่ไม่ตื่น พอไม่ตื่นมันก็อยู่กับกระแสโลก เวียนไปกับกระแสโลก แล้วหมุนไปตามกระแสโลก

แต่ถ้าผู้รู้ตื่นขึ้นมา เห็นไหม โลกก็หมุนไป เราอาศัยโลกอยู่ ปัจจัย ๔ ต้องอาศัยโลกอยู่ พระเราต้องบิณฑบาตเลี้ยงชีพด้วยปัสถ์แข่งเหมือนกัน เลี้ยงชีวิตนี้ รักษาชีวิตนี้ด้วยการประพฤติปฏิบัติ เห็นไหม อยู่กับโลกเขา โลกเขาหมุนไป เราก็อยู่กับโลกเขา แต่เราต้องย้อนกลับมาดูใจของเรา ทำให้มันหยุดออกจากโลกให้ได้ เห็นไหม วิญญูกับวิวิญญู สิ่งที่เป็นวิญญูมันต้องหมุนแปรสภาพไป ปีใหม่ปีเก่าเห็นไหม เดือนวันคืนล่วงไป ๆ เดียวปีเดียวปีนะ

แล้วนี่ชีวิตเรา เกิดเป็นมนุษย์ขึ้นมาเนี่ย ความเพลิดเพลिनของมัน เราไม่มีสติ ไม่เตือนตัวเอง เราจะไปสภาวะแบบนั้นหมดเลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อนจะปรินิพพาน เห็นไหม “ภิกษุทั้งหลาย เธอจงพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาทเถิด” นี่เป็นคำเตือนครั้งสุดท้ายขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้กับโลกนะ

ภิกษุทั้งหลาย เห็นไหม นี่บริษัททั้งหลาย บริษัท ๔ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา อยู่ประมาณในสังขารใด ถ้าเธอพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาทเกิด พวกเธอจะมีที่พึ่ง พวกเธอจะพ้นออกไป จากวิภวูปาทาน วิภวูปาทาน ๗ สรรพสิ่งนี้หม่นไป เกิดมามันถึงต้องตายไป

สิ่งใดเกิดขึ้น สิ่งนั้นต้องทำลายไปทั้งหมด เราไม่อยากจะตายไม่ได้เพราะเราเกิดอยู่ เราถึงต้องมาทำพิจารณาของเรา กระแสกรรมเกิดขึ้นมานี้ การเบียดเบียนกัน ความทุกข์ความสุขในโลกอันนี้ เรายอมรับไป เพราะมันเป็นสิ่งที่การกระทบกับเรามา แต่กระแสกรรมของใจนี้ ใจที่มันเวียนตาย เวียนเกิดอันนี้เราต้องรับเข้ามา ย้อนกลับเข้ามาดูเราให้ได้ ทำใจดวงนี้ตั้งมั่นขึ้นมาให้ได้ ให้ผู้รู้ตื่นขึ้นมาให้ได้

ผู้รู้ เห็นไหม ใครทำสมาธิได้ ทำความสงบของใจได้ มันจะตื่นเต้นมาก มันจะมีความสุขมาก ความสุขที่โลกเขามีกันนะ เขาไปเที่ยวดวงจันทร์ ไปเที่ยวอะไรนั่นนะ เพื่อมีความสุขของใจดวงนั้น ไม่สมกับใจดวงนี้หรอก ถ้าจะไปดวงจันทร์ คนมีเงินมันก็ซื้อตั๋วไปได้ทุกคน แต่ถ้าคนทำ ความสงบของใจได้ เงินซื้อไม่ได้ เป็นปัจจัยตั้ง ใจของใครดวงนั้นเป็นคนทำดวงนั้น

แล้วสิ่งที่ความสงบอันนี้มันพลิกกลับมา พลิกกลับมาเพื่อวิปัสสนา พลิกกลับมาเป็นปัญญา ญาณ พลิกกลับมาเป็นภาวนาของพระอริยบุคคล ทางวิทยาศาสตร์ไม่เคยเจอ ใครก็ไม่เคยเจอ โลกนี้คนจะมีชื่อเสียงลือนามขนาดไหน ไม่เคยเห็นปัญญาตัวนี้ ถ้าใครเคยเห็นปัญญาตัวนี้โดยสมบูรณ์ คนคนนั้นอย่างน้อยต้องเป็นพระโสดาบัน พระโสดาบันเกิดอีก ๗ ชาติเท่านั้น

นี่เห็นไหม จากวิภวูปาทานจะเริ่มเป็นวิภวูปาทาน มันจะไม่หม่นไป มันถึงไม่เป็นไปตามอนิจจัง ใจ มันถึงใจดวงนั้นที่มันมีสิ่งสารพัดอยู่ มันจะเบิกบาน มันจะรู้จริง เห็นไหม ด้วยภาวนามย ปัญญาย้อนกลับมา นี่กระแสกรรมพาเกิด เรายอมรับนะ เกิดขึ้นมาจากกรรม จากสายเลือดนี้กรรม ในครอบครัวของเรา แต่กระแสของกรรมของโลก สัตว์โลก เห็นไหม เกิดมาโดยญาติกันโดย ธรรม ญาติกันทั้งหมดทั้งโลกธาตุนี้เลย

ถึงว่าทุกคนเกิดมาจากกิเลส ทุกคนมีกิเลส การเบียดเบียน การกระทบกระทั่งกันเกิดโดยธรรมชาติ สิ่งนั้นมันมีโดยธรรมชาติ ถ้าธรรมชาติเป็นแบบนั้นเราฝืนไม่ได้ เราถึงต้องกลับมาดูใจเรา สิ่งนั้นเกิดขึ้นเราพิจารณาแล้วปล่อยวาง นั่นมันเรื่องของเขา เรื่องของธรรมชาติ เรื่องของโลกไม่เกี่ยวกับใจของเรา ใจของเราเราพิจารณาของเรา แล้วเราเข้าใจของเรา ให้ใจมันปล่อยวางไป

นี่โลกธรรม ๘ ไม่สามารถทำให้ใจดวงนั้นหวั่นไหวได้ ถ้าจิตเรายังมีภวสวะมีภพอยู่ เวลาสิ่งกระทบกระเทือนเข้ามานี่ คำนินทาเข้ามานี่ กระเทือนใจมาก แต่ถ้าเราทำสิ่งหัวใจเราไม่มีนี่ มันจะกระทบกระเทือนสิ่งใด มันผ่านไปผ่านมาโดยที่ไม่มีสิ่งใดกระเทือนใจดวงนั้นเลย

นี่คือวิวิญญูะ นี่คือสิ่งที่ไม่เป็นไปตามธรรมชาติ นี่คือสิ่งที่เหนือธรรมชาติ ธรรมะคือเหนือทุกอย่าง เหนือธรรมชาติไง สรรพสิ่งในธรรมชาติคือสสารที่แปรสภาพ มีอยู่ตลอดไป ธรรมะนี่เหนือธรรมชาติ เข้าใจในทฤษฎีธรรมชาตินั้น แล้วปล่อยธรรมชาตินั้นไว้ตามความจริง แล้วมันออกมาจากธรรมชาตินั้นอยู่โดยเอกเทศของมัน นี่คือนิพพาน เอวัง